

Odlar yurdundan mavi yanacaq alan ölkələrin sayı 16-ya çatdı

Azərbaycan qazı Avstriya və Almaniyada da alovlanacaq

Azərbaycanın potensial qaz alıcılarının sırasına daha iki ölkə qoşulub. Bugünlərdə Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti “mavi yanacaq”ın Avstriya və Almaniyaya ixracına başlayıb. Beləliklə, yanvar ayından etibarən “Şahdəniz” qazı bu iki Avropa ölkəsində də alovlanacaq.

Neft şirkətindən verilən məlumata əsasən, Cənub Qaz Dəhlizinin Avropa seqmenti olan Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri vasitəsilə nəql edilən Azərbaycan qazının Cənubi və Mərkəzi Avropa bazarlarına satışının həyata keçirilməsi ilə mühüm mərhələ başlanıb. İtaliya üzərindən Avstriya və Almaniyaya həyata keçirilən qaz təchizatı ölkəmizin ixrac coğrafiyasını daha da genişləndirir. Beləliklə, Azərbaycan qazını alan ölkələrin sayı 16-ya çatıb.

Göründüyü kimi, SOCAR Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə formalaşdırılmış qaz strategiyasına uyğun olaraq, Avropa və Yaxın Şərq regionlarında qaz marketinqi fəaliyyətini davamlı şəkildə genişləndirir, müxtəlif ölkələrdən olan alıcılarla əməkdaşlıq portfelini artırır və Azərbaycanın etibarlı enerji təchizatçısı kimi mövqeyini daha da möhkəmləndirir. Avstriya və Almaniya ilə enerji sahəsində əməkdaşlıq isə hasilat və infrastruktur, o cümlədən qaz kompressorları sahəsində investisiyaları dəstəkləməklə Avropaya daha çox boru xətti qazının çatdırılmasını təmin edəcək və qitənin enerji təhlükəsizliyinə töhfə verəcək.

Xatırladaq ki, Azərbaycan qazının yeni alıcısı Avstriya bir qədər əvvəl ölkəmizlə uzunmüddətli qaz tədarüku ilə bağlı müqavilə bağlamaq istəyini elan etmişdi. Ölkə rəsmiləri Azərbaycandan qaz almağı Avstriyanın enerji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün əhəmiyyətli bir alternativ kimi dəyərləndirmişdilər. Bundan da əsas məqsəd Rusiyadan qaz asılılığını azaltmaqdan ibarət idi.

O zaman Avstriyanın enerji tənzimləyicisi E-Control şirkətinin rəhbəri Volfqanq Urbançiq ölkəsində qazdan 1 milyon ev təərrüfatını isitmək, həm də elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçün istifadə olunduğunu xatırladaraq demişdir: “Ukraynada hərbi əməliyyatlar başlayandan sonra enerji qiymətləri kəskin artıb və Rusiyadan qazın mərhələli şəkildə dayandırılmasının qiymətlərin daha da yüksəlməsinə səbəb olacağı ilə bağlı qorxu var. Onun sözlərinə görə, hazırda Əlcəzair, Azərbaycan və ya

Ekspert rəyi

İlham ŞABAN,
Neft Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri

Azərbaycan qazının Avstriya və Almaniyaya bazarlarına tədarükünə başlanması, ilk növbədə, Avropada istehlakçıların yeni qaz mənbələrinə olan ehtiyacının açıq göstəricisidir. Çünki ötən ilin dekabr ayında Avropa Komissiyası yaxın iki il ərzində Rusiya qazından tamamilə imtina olunması ilə bağlı qərar qəbul edib. Bu isə Avropa ölkələri qarşısında alternativ mənbələr hesabına enerji təminatını gücləndirmək zərurəti yaradır.

Məhz bu kontekstdə Avstriya və Almaniyanın diqqətinin Azərbaycana yönəlməsi təsadüfi xarakter daşmır. Ölkəmiz son illər ərzində Avropa bazarında qaz tədarükünü mərhələli şəkildə artırmaqla yanaşı, etibarlı tərəfdaş imicini möhkəmləndirib və istehlakçıların etimadını qazanıb. Bu baxımdan Azərbaycanla əməkdaşlıq, xüsusilə də uzunmüddətli əməkdaşlıq ölkəmizə verilən yüksək qiymətin bariz nümunəsidir.

Xatırladaq ki, 2025-ci il iyul ayının əvvəlində Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti ilə Almaniyanın SEFE şirkəti arasında 2035-ci ilə qədər qaz tədarükünü nəzərdə tutan saziş imzalanıb. Həmin sazişə əsasən, ildə 1,5 milyard kubmetr qazın tədarüku planlaşdırılır. Bundan əvvəl isə “Şahdəniz” yatağından hasil olunan qazın illik 1,5 milyard kubmetrlik həcmi

tədricən 1,5 milyard kubmetrə qədər təbii qaz ixrac edəcək.

İmzalanma mərasimindən sonra mətbuata açıqlama verən SEFE-nin icraçı direktoru Egbert Laege deyib: “Bu uzunmüddətli müqavilə Almaniyaya Azərbaycan arasında mövcud olan güclü münasibətlərin bariz nümunəsidir. Bu tərəfdaşlıq sayəsində Avropaya əhəmiyyətli həcmdə təbii qaz çatdırmaq üçün yeni bir marşrut formalaşdırılır, bu isə bizim portfelimizi şaxələndirməyə və müştərilərimizin enerji təchizatının təhlükəsizliyini artırmağa xidmət edir”.

SEFE Almaniyada enerji təminatı sahəsində 50 minə yaxın müştəriyə xidmət edir. Dövlətə məxsus beynəlxalq enerji şirkəti Almaniyaya və yanaşı, Böyük Britaniya, Fransa, Hollandiya, Belçika, Avstriya və Çexiyada fəaliyyət göstərir. Avropa enerji bazarında 30 illik təcrübəyə malik SEFE burada qaz, elektrik və təmiz enerji məhsullarının aparıcı təchizatçısıdır.

Qeyd edək ki, anbar tutumuna görə Avropanın lider ölkəsi olan Almaniyanın

Almaniyanın “Uniper” şirkəti tərəfindən alıcı qismində təmin edilirdi və bu qaz İtaliya üzərindən əldə olunurdu.

Avstriya və Almaniyaya qaz ixracı da məhz İtaliya üzərindən həyata keçiriləcək. Diqqət yetirsək görərik ki, Azərbaycan indiyədək əsasən Cənubi Avropa, Balkan və Şərqi Avropa ölkələrinin qaz bazarlarında fəal iştirakçı kimi çıxış edirdisə, artıq ixrac coğrafiyasını şaxələndirərək Mərkəzi Avropa bazarında da mühüm oyunçuya çevrilmək istiqamətində ardıcıl addımlar atır.

Bu proses bir daha Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyində artan rolunu təsdiqləyir. Cənab Prezidentin də dəfələrlə vurğuladığı kimi, yaxın 5 il ərzində, yəni 2030-cu ilə qədər ölkəmizdə qaz hasilatının, təxminən, 8 milyard kubmetr artırılması planlaşdırılır ki, bunun da mühüm hissəsi ixrac məqsədlərinə yönəldiləcək. İxracın əsas hədəf bazarları isə Avropa ölkələri olacaq.

Norveç kimi digər qaz tədarükçüləri ilə yeni uzunmüddətli müqavilələr imzalanı bilər. Əminəm ki, o zaman qiymətlərlə bağlı vəziyyət normallaşacaq”.

Almaniyaya ilə qaz tədarükünə dair razılaşma isə 2025-ci ilin yayında əldə olunub. İyunun 10-da Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti ilə bu ölkənin dövlətə məxsus enerji şirkəti olan SEFE arasında 10 illik qaz təchizatı müqaviləsi imzalanıb. Razılaşmaya əsasən, SOCAR Almaniyaya hər il

illik qaz tələbatı, təxminən, 70-80 milyard kubmetr təşkil edir. Bununla belə, sənaye aktivliyi, hava şəraiti və enerji siyasətlərindən asılı olaraq bu rəqəm dəyişir. Xüsusən də 2022-ci ilin fevralında başlanan Rusiya-Ukrayna müharibəsindən sonra bu ölkənin illik qaz tələbatında müəyyən azalma müşahidə olunur.

Mirbağır YAQUBZADƏ
XQ